

Notat: Kommentarer til forslag til regulering av laksefiske 2012 – Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Fisketider for vassdrag

Fisketid for alle vassdrag framgår av forskriftsdatabasen.

Fisketid for vassdrag i kategori 4-6, som har dårlig VRL vurdering, eller som har lite eller ingen dokumentasjon gis fisketid 01.06-31.07.

Vassdrag i kategori 2 og 3 foreslås stengt.

Vassdrag i kategori 1 er ikke gitt fisketid på grunn av tapt bestand.

Fiskesesongens lengde må sees i sammenheng med alternative reguleringer.

Fisketider for sjølaksfiske

Ytre kyst; 08.07-28.07 (utvides med 5 døgn, eller stenges*).

Åfjorden; 08.07-28.07 (innstramming med 7 døgn)

Hemnfjorden; 08.07-28.07 (innstramming med 7 døgn)

Trondheimsfjorden i Sør-Trøndelag (unntatt innenfor linja Geita-Rye); 08.07-04.08 (samme som i 2011)

Trondheimsfjorden innenfor linja Geita-Rye; 20.06-04.08 (utvidelse med 11 døgn).

Fylkesmannen vurderer at fiskesesongen på ytre kyst det siste året har vært så kort at de fleste har funnet det praktisk umulig å sette opp nota for de få dagene fisket varer. Fylkesmannen framholder at man må tillate et praktisk mulig minimum av fisketid, eller stenge dette fisket. Sesongen vil med det nye forslaget bli 15 effektive døgn.

Hemnefjorden og Åfjorden er ikke bærekraftig i følge VRL. Dermed forslås en innstramming slik at fisket her blir det samme som for ytre Kyst.

Trondheimsfjorden opprettholder sin fisketid fra forrige år.

Trondheimsfjorden innenfor linjen Geita-Rye; fisketiden utvides fordi regionen er bærekraftig. VRL rådet tilsier at beskatningen kan økes noe, og fordi det er skjedd en vridning i beskatningen fra at en vesentlig større andel av fangstene ble tatt i sjøen, til at en vesentlig større andel nå blir tatt i vassdragene i følge offentlig statistikk.

Fiskesesongens lengde må sees i sammenheng med alternative reguleringer.

Minstemål

All anadrom laksefisk med lengde mindre enn 35 cm skal settes ut igjen.

Gyteklar laks

All gytefarget laks settes ut igjen, slik at den kan gjennomføre gyting.

Vinterstøing

Vinterstøing skal settes ut igjen på en slik måte at den uhindret kan nå havet.

Laksetrapp og renner

(Bestemmelsen fra loven må ha henvisning i forskriften fordi mange ikke vet om dette og mange soner er umerket):

Det er generelt forbudt å fiske i laksetrapp, fiskerenne og lignende, samt i en sone 50 meter ovenfor og 50 meter nedenfor.

Kvoter

Fylkesmannen tilrår at vassdrag med *tilstrekkelig organisering* får sette kvoter selv innen rammen av forskriftens kvotebestemmelser, slik DN fastsetter dem i sentral forskrift. Begrepet *tilstrekkelig organisering* (el tilsvarende) må defineres i høringsutkastet til sentral forskrift.

Forslag til kvotebestemmelse for vassdrag som er åpne for fiske, som ikke har tilstrekkelig organisering og som ikke setter kvoter selv: 1 sjøaure og to laks, hvorav en laks kan være over 3 kg/65 cm.

Døgnkvote defineres som den fangsten en person har lov til å fiske og avlive i et vassdrag i løpet av ett døgn. Kvoter gjelder for den enkelte fisker og kan ikke overføres til andre. Starten på døgnet bestemmes lokalt. Gjenutsatt, uskadet fisk, regnes ikke med i døgnkvoten.

I noen vassdrag (eks Stordalselva og Norddalselva) er det tradisjonelt en lokal regel om forbud mot gjenutsetting. Kvoten på 1 (i 2011) virket negativt på fiskertradisjonen og næringsutøvelsen (campingdrift mv), så kvoten bør økes. Gjenutsettingsforbudet vil imidlertid være i konflikt med en vurdering av økt kvote her. Fylkesmannen har tatt opp spørsmålet om gjenutsetting kontra gjenutsettingsforbud med vassdragene.

Kvoter i sjølaksfisket etterlyses av flere som er kommet med uttalelse til reguleringen. Sentral høring bør inneholde en drøfting av dette.

Konsesjonsordning for sjølaksfiske - etterlyses av flere som er kommet med uttalelse til reguleringen. Sentral høring bør inneholde en drøfting av dette. Fylkesmannen vurderer konsesjonsordning for sjølaksfiske som et godt grep for å spisse aktiviteten mot de som driver næring.

Midtveisevaluering og forhåndsavtalte tiltak i forhold til forvaltningsmål

Det bør innføres krav om midtveisevaluering for vassdrag med forvaltningsråd fra VRL og tilstrekkelig organisering til å håndtere en slik prosess. Det bør legges inn fleksibilitet til at forhåndsavtalte tiltak av ulik karakter (innskrenkende og utvidende i forhold til beskatning) kan tas i bruk.

For vassdrag med råd fra VRL og ikke tilstrekkelig organisering kan det legges inn krav om evaluering etter sesong, som en tilnærming til midtveisevaluering (og økt organisering).

Det bør vurderes å innføre en tilsvarende ordning i sjølaksfisket.

Sjøaure

Foreslåtte fisketider for sjøaure framgår av forskriftsdatabasen.

Det foreslår å innføre krav om gjenutsetting av sjøaure i sjølaksfiske i hele Trondheimsfjorden i hele sesongen. Dette begrunnes med at sjøauren foreslås fredet i de fleste vassdrag til fjorden. Det samme foreslås å gjelde for sjølaksfisket i Hitra og Frøya kommuner. Dette begrunnes med den høye prevalensen av lakselus på vill laksefisk i området. Sjøauren foreslår også fredet i vassdragene her.

Nord for Trondheimsfjorden rapporteres det om bedre tilstand for sjøaurebestandene (jf. møter på Fosen og vurderinger for Nord-Trøndelag), og fisket etter sjøaure bør derfor ikke stenges. Sjølaksfisket om våren bør for Fosen utenfor Trondheimsfjorden (Nord-Fosen) harmoniseres med Nord-Trøndelag.

Rapportering

Rapportering må innføres for alt fiske, også fritidsfiske med stang og håndsnøre etter laksefisk i sjøen.

En bør vurdere å innføre obligatorisk rapportering innen 24 timer etter avsluttet fiske. Flere vassdrag har hatt gode erfaringer med dette. Tiltaket har høynet rapporteringsgraden og trolig også kvaliteten på rapportene.

Det bør etableres hensiktsmessige metoder, som gir høy pålitelighet i offentlig statistikk. Regelverket for rapportering i elv og sjø bør harmoniseres, og alle data med betydning for forvaltningen bør være offentlig tilgjengelig.

Rømt oppdrettsfisk

For å beskatte rømt oppdrettsfisk, må DN/FM kunne åpne for fiske etter anadrom laksefisk ut over ordinær fisketid. DN/FM bestemmer i samråd med den lokale fiskeforvaltning og den aktuelle kommune om et slikt fiske skal åpnes, hvilke elvestrekninger fisket skal omfatte, tidsrommet for fisket og hvilke redskaper som skal benyttes. Det gjelder ingen kvoter for fiske etter rømt oppdrettsfisk.

Dispensasjon

Det må sikres at forskriften er fleksibel nok til at ny kunnskap kan få følger for forvaltningen i enkeltvassdrag eller regioner uten å endre forskriften (dispensasjonsadgang).

Oppsyn og tilsyn

Oppsyn og tilsyn med lovverket bør styrkes både lokalt (grunneiere, NJFF og lignende) og sentralt (statens naturoppsyn mf). Dette er nødvendig for å få trygghet for statistikker som forvaltningen bygger på, og for å skape nødvendig forståelse for grensene i lov/forskrift

Munningszonebestemmelser (fredninger), grense elv-sjø og sonegrensene i sjølaksfiske

Det bør lages ens regelverk for munningsfredningene. Fiskarlaget har ønsket om endringer i disse bestemmelsene i Sør-Trøndelag (saken er oversendt DN til vurdering tidligere). Vi ber om at dette blir behandlet og kommentert i sentral

høring. Spesielt er det ønske om at fritidsfiske og næringsfiske etter marin fisk (sild) ivaretas i disse sonene, og spesielt i tradisjonelle fiskeområder.

Det bør sikres at bestemmelser om fredningssoner og grense-elv sjø fastsettes og offentliggjøres på ens måte i hele landet. I den forbindelse minner vi om at fredningssonebestemmelse for Stjørdalselva ligger i ST forskrift (FOR 2009-03-30-372).

Sonegrensene for sjølaksfiske i sjøen må harmoniseres med grensene for nasjonale laksefjorder. I Sør-Trøndelag er grensen for nasjonal laksefjord forskjellig fra sonegrensen mellom Trondheimsfjorden og ytre kyst. Dette fører til en del unødige misforståelser. Fylkesmannen foreslår at sonegrensen i sjølaksfiske legges i grensen for nasjonal laksefjord.

Kommentarer til enkeltvassdrag/regioner

Fylkesmannen har mottatt en rekke uttalelser på bakgrunn av fagrådene som er avholdt i fylket. Disse blir vedlagt i sin helhet. Noe vil likevel bli kommentert for enkeltvassdrag og regioner.

Vassdragene i Sør-Fosen og Nord-Fosen

Lokale mener at fiske år om annet blir nærmest umulig pga tidlig og kort sesong og sein oppgang (sjeldne fiskemuligheter i juni og lite vann midt på sommeren), man ønsker seg derfor fiske i august. Fylkesmannen har forsøkt å imøtekomme lokale ønsker i sine forslag.

Vassdragene Teksdalselva, Nidelva, Orkla og Gaula

I henhold til VRL råd 2011, er det slik Fylkesmannen tolker det, gitt rom for økt beskatning i Teksdalselva, Nidelva, Orkla og Gaula. Det er kun Nidelva som har kommet med ønske om økning i kvote fra 1 til 2 laks (sjøaufredning). De øvrige har ikke kommet med ønske om endring i regelverket.

Orkla og utløpet av Svorkmo kraftverk

Det er nødvendig å gjøre en vurdering av bestemmelsene om fredning ved utløpet av Svorkmo kraftverk (Varghølen). Fylkesmannen går inn for at regelverket her så langt som mulig harmoniseres med øvrige regler for Orkla og at det lages generelle regler for fiske utenfor kraftverksutløp for hele landet.

Vassdrag som er langt fra måloppnåelse

Fisketiden bør opprettholdes for å bevare evnen og interessen til å forbedre forholdene i vassdragene. Tiden fram til måloppnåelse må evt forlenges. Fylkesmannen mener midtveisevalueringen med forhåndsavtalte tiltak må innføres, og plan med tidslinje for å oppnå målsetning må lages og formaliseres.

Årsaken til reduksjonene i bestandene av anadrom laksefisk, skyldes ofte mer eller mindre ukjente forhold i sjø eller andre fysiske inngrep. Selve fisket etter anadrom laksefisk trenger altså nødvendigvis ikke å være hovedårsaken til dagens bestandssituasjon. En situasjon der fritidsfiskere og yrkesfiskere bærer

kostnadene for andres påvirkninger i form av restriksjoner, er svært uheldig og uønsket. Fisket etter anadrom laksefisk er en viktig del av friluftslivet i kommunene.

Vassdragene med innsjøer med tradisjonelt innlandsfiske

Fylkesmannen oppfordrer til at reglene i ny forskrift i minst mulig grad får følger for innlandsfisket i innsjøer med tradisjonelt innlandsfiske, samtidig som de får den tilsiktede effekten ovenfor anadrom laksefisk. Hemne kommune har foreslått en dialog med brukerne / rettighetshaverne av de aktuelle vassdragene for å komme fram til fornuftige reguleringer (vedlegg).

Vassdragene på Hitra og Frøya

Ingen VRL råd foreligger. Ingen fangstrapportering til offentlig statistikk de siste årene. Kun sporadiske rapporter fra interessenter. Vassdraget er blant de som står i fare for å stenges, men Fylkesmannen vurderer at dette er en dårlig løsning hvis vi ikke har annet overvåkning, spesielt da dette er et område hvor vi får hyppige rapporter om rømming av oppdrettsfisk, og det er høye lusetall i sjøen. Foreslår å frede sjøauren på grunn av de høye lusetallene på vill laksefisk i sjøen rundt Hitra og Frøya.